

19 - 29

AAMULEHTI

Talvitie

KIRJALLISUUS JA TAIDE

Romeo ja Julia.

Shakespeare-ensi-ilta Työvään Teatterissa.

Lambertu

Voineekohan olettaa, että kas vanha ooppera-buffa pääsee arvoonsa, kun Suoma Ooppera viime keväänä otti mistoonsa Offenbachin »Kleven Helenan», Turun Teatteri aikoihin saman säveltäjän »Omanalassa», ja Kansan Näyttämön liitti ohjelmistonsa »Boccaccio»? Jos niin olisi, makusuunnan muutosta sen taalista nykyajan operetistatodelliseen iloitteluun voi kuin mielihyvin tervehtää. Näyttämön eilinen »Boccaccio» vahvisti kaikin puolin tätä tystä, sillä Suppén koomillinen opera, joka jo puolen vuositäiden teki voittokulkuaan pitkiä roppaa, sai eilen Ylioppilasteatterissa sellaisen tulkinnan sen viehätysvoimaa ainakaan kymmenien tomut himmoin Tuo poljennollisesti niin hykämusiikki, jossa lisäksi on kaunlodiallinenkin suonensa, ei olekaan mitään kaavamaisista tuotantoa, ja librettossakin tuome selvästi monta renessansselämälle kasvavaa sykähtelyä. han siinä ilmauksensa tuon aikden huoleton ja rehevä elänsen ritarillinen naisen palveluksen taikauskokin, kaikki selraikkaan huumorin valaistuksijohon elävöittävä väritys so määrin on läikähtänyt Decanen värikylläisistä kuvista.

Kansan Näyttämö on ilme ryhtynyt tehtävänsä suurella amuksella ja tehnyt parhaansadakseen Suppén koomillisen orran parrasvaloon niin edullisesskonaisessakin asussa kuin olteet sallivat. Ohjaus on S Hildénin työtä ja ansaitseeden tunnustuksen. Mutta hyvästä oli myöskin tehnyt kapellim V ä i n ö R a n t a n e n, joka vesityksen musikaalisesta puoVaikeat ensemble-numerot luvauhdikkaasti ja sovitus mylystä huolehtivalle pienoisorkestrille on taitavaa työtä. Mutta telijätkin ansaitsevat vilpittakiitoksen. Fiamettan osa, oli uskottu rva Aili Hildénin

Tamperelaiset teatterit kilvoittelivat nykyisin jalosti ohjelmistonsa kasvattamisessa myöskin niiden mahdollisuuksien yläpuolelle mitä niiden henkilökunnilla avallakäänssyillä etukäteen saattaa edellyttää olevan. Uhkarohkeiltakin tuntuvat yritykset ovat saaneet varsin suotuisan päätöksen. Siitä on kouriintuntuvin esimerkki Tampereen Teatterin »Peer Gynt».

Työvään Teatterin eilistä ensi-iltaa odotellessaan allekirjoittanut tunnustaa pelänneensä teatterin puolesta. Siltä kannalta oli ilta suorastansa jännittävä. Ensimmäiset kuvaelmat eivät suinkaan olleet omansa rauhoittamaan, mutta kolmannessa, Julian ja imettäjän kohtauksessa, kuului Julialta muutamia sellaisia äänenpainoja, jotka antoivat ainakin turvallisuuden tunnetta, ellei ehkä vielä uskaltanut toivoa niiden merkittävän esityksen nousua, mitä ne kyllä saattoivat sitäkin merkitä. Nousu alkoi joka tapauksessa tästä. Vappu Elon Juliata voinee yhtä hyvällä syyllä sanoa Kosti Elon Juliaksi, sillä kukapa häneltä vielä vaatisi tällaisessa rollissa omakohtaista työtä. Ohjaajan vaikutuksen huomasi ylen selvänä moniaissa kohdissa, joissa hänen väliintulonsa oli ratkaissut nuorelle näyttelijälle sangen vaikeasti selvitettäviä esityksellisiä pulmia. Olivatko ne joka kohdassa edottomasti onnellisin ratkaisu, sitä on vaikea sanoa, mutta uskoa voi että ne olivat ainakin koetetut parhaiten sovelluttaa esittäjän voimien mukaisiksi. Niinpä tehtiin Lorenzon unijuoman nauttimiskohtaus samoin kuin eräs toinen psykologisesti sen kanssa analoginen kohtaus melko vieraasti vaikuttavalla teatralisateettisella tavalla, jota en ainakaan omasta puolestani osaa pitää suositeltavimpana. Niinikään jäi alussa oleva tanssikohtaus Julian kannalta yksinomaan irralliseksi, vieläpä melko puisevaksi tanssikohtaukseksi sinänsä, vaikka se olisi tarjonnut mitä kiitollisimman tilaisuuden Romeon ja Julian ensimmäisen kahdenkohtauksen ja heidän lempensä heräämisen valmistamiseen. Mitä Juliaan itseensä tulee, onnistui Vappu Elo yli odotusten tehtävänsä äänellisessä puolessa, jonka

nan prinsssi täydellistä epäonnistumista. — Hugo Makkoson Paris oli epämääräinen olento jonka ansiot eivät jaksaneet nousta esille epäonnistuneesta naamioista ja mahdolltomista puvuista. — Jallu Vuolteen Capulet ei sekään pääsyt paljon pitemmälle, vaan vaikutti jonkinlaiselta hämärältä Shylocknaamiolta. — Alpo Vikman olisi voinut tulla Mercutiona huomattavaankin saavutukseen jos ei olisi sekoittanut repliikkejensä ja aivan väärällä hengityksellä pilannut niitä. Oikeita otteita hänellä oli runsaasti. — Arne Jaatisen Benvolio vastasi ainakin nimensä merkitystä, vaikka repliikit menivätkin pienemmissä osissa yleisesti havaittavissa olevaan runonlukutyylisiin. — Matti Lehtelä tapasi Tybaltissa melkoisesti oikeata äksyyttä, mutta kun hän ei hallitse sanaa suussansa, laimensi vaikutus siitä syystä. — Väinö Luutosen Lorenzossa oli paljon sydämellistä hartautta. — Kusti Salan Pietari oli hyvä, vaikka vaikutti vieraalta tässä esityksessä. — Apteekkarina oli Yrjö Roine lähempänä surkuteltavaa neanderthalilaista kuin luhua myrkynsekoittajaa, minne päin ohjaajan olisi pitänyt häntä enemmän kuljettaa. — Oili Jaatinen oli varsinkin alumpana sangen onnistunut kreivitär Capulet, ja Lyyli Eriksson vihdoinkin tapasi seitsemännessä kuvaelmassa parhaat otteensa, vaikkakaan hän ei jaksanut koota imettäjäänsä eläväksi henkilöksi vaan hajoitti sen tyyppiominaisuuksien lajitelmaksi, tosin varsin runsaaksi.

Iloiten on todettava että Kosti Elo oli onnistunut johtamaan henkilökuntansa niin monipuoliseen ja värikkäseen kokonaisesitykseen kuin mitä eilinen oli. Kun ohjaajalla on tuskin nimeksikään käytettävänä itsensä luovaan työhön pystyviä näyttelijöitä ja hänen täytyy kasvattaa koko esitykselle alkuaineista, on tällainen saavutus mitä kunnioitettavin.

Dekoratiot olivat Jussi Karin käsialaa. Ne olivat tällä kertaa tavallista epäonnistuneemmat. Parvekekohtauksen dekoratiosta on jo mainittu Lorenzon kammiokohtauksen tyyli.

Yksityisistä esityksistä tuotti Kaarlo Kyyttö kunniaa teille kaikille. Hän on Romeossaan eli hienkeää ja levotonta palloa ja saulalla rakastuneen nuoren miehen totuutta ja chaotonta autautumista tunteilleen. Hänellä on lahjakkaan näyttelijän omajäräinen taito valloittaa ja rakentaa yleisönsä osan suoretus kasvaa vakavasti siinä altopain ja liikkeet, ämpinäiset äänepainot antavat näyttelijänselle mielenkiintoa ja mielenkiintoa. Hän on persoonallisen leiman

Vappu Elon Julia oli paljon viileämpää laatua kuin Romeo siitä huolimatta, että esitys oli kaunis saavutus nuorelle näyttelijättärelle. Rakkaus ei tule hänelle sellaisena luonnonvoimien aiheuttamana hurmiona kuin edellyttäisi, hänen suloutensa on pyhimyksenomaista ja nuo Julian avistelevat sanat aistillisen rakkauden ihana nautinnosta ensimmäisen suudelman jälkeen: »Näin huulilleni palakaks synnin sain» saavat sakramentin nauttimisen sävyn. Tekisi mieli sanoa, että Vappu Ellossa oli paljon enemmän suomalaisen ballaadin Elinaa kuin kiihkeää ja mielettömänä rakkauteensa heittäytyvää Juliaa. Lausunta saattoi joskus olla sangen kaunista, liikehtiminen sen sijaan avuttomampaa.

Lyyli Erikssonin imettäjä oli hahmoiteltu rehevin ja realistisin vedoin, mutta vain hahmoiteltu, yksityiskohtien herkimmat vivahteet puuttuivat. Katukohtaus nuorten montaguelaiosten kanssa oli hauska ja yleisöön menevä kun sensijaan esimerkiksi suru Tybaltin kuolemasta sai paljoo ylimalkaemmän tulkinnan. — Väinö Luutonen loi miellyttävästä ja viisaasta munkki Lorenzosta koruttoman kuvan. Hänessä oli osan tarkoittamaa kirjaisän viisautta ja samalla hyväntahtoista jesuitismia, hurskasta filosofia, joka on kaikkien uskontunnustusten ulkopuolella.

Matti Lehtelän riitapukari Tybalt ja Kusti Salan hölmömäinen palvelija Pietari olivat kumpikin omituisella tavalla mieliinpainuvia näyttämöluomia, edellisessä ehkä kuitenkin liikaa nykyajan hermoihmistä, patologista tyyppiä; jälkimmäinen muistutti taas komedione liikkeineen ja tuijottavine silmineen flaamilaisen talonpoikaismäärin Brouwerin karkeita ihmisiä. Jallu Vuolle, Oili Jaatinen ja Arne Jaatinen lausivat vuorosanansa kouliintuneiden näyttelijöiden tottumuksella. Alpo Vikmanin löppötelijätyyppi tarve tytyi puheen liiallisen epäselvyyden vuoksi. Muut suoritukset jäivät epäääräisemmiksi.

Jussi Karin näyttämöasetuksista voitutti varsinkin katukuva kolkkoinen syssessipuiheen ilottomalta ja ahdistavalta.

Näyttelijät saivat runsaasti kukkia.

S-K. K.

Photo by Apoda

Romeo

Tampereen Työväen Teatteri pysyy uskollisena Shakespearelle. Sekä „Loppiaisaton” että „Hamletin” esitykset ovat vielä hyvässä muistissa, edustaen ohjauksensa puolesta korkeata taiteellista tulosta, edellisen ehkä ollessa parasta, mitä maassamme rehevän renesanssikomedian merkeissä kyetään aikaansaamaan. Tähän sarjaan liittyy nyt „Romeon ja Julian” esitys, „ilon ja surun hymni rakkauden ylistykseksi”, kuten Georg Brandes on sanonut.

„Romeo ja Julia” on Shakespearen varhaisempia näytelmiä, kirjoitettu puolisen vuosikymmentä ai-

kaisemmin kuin „Loppiaisatto”, jonka väririkas, loistava iloittelu päätti tekijänsä huvinäytelmäkauden, minkä jälkeen Hamletin maailmantuska alkoi etsiä ilmaisuun hänen mielessään. Se rakkaus, jota Shakespeare „Romeossa ja Juliasa” on kuvannut, syttyy äkkiä ja sellaisella voimalla, että rakastavaisilla ei voi olla kuin kaksi vaihtoehtoa, toistensa omistaminen tai kuolema, se tuo mukanaan niin suuren tuskun ja niin suuren onnen, ettei sillä ole mitään mahdollisuutta päätyä sovinnaisesti, tavalliseen tapaan. „Näiden nuorten suonissa on ruutia, elämän päivät eivät ole sitä vetistäneet ja rakkaus on se tuli, joka räjähdyttää heidät”, jälleen käyttäksemme Brandesin sanoja.

„Romeo ja Julia” näytelmän pohjana on italialainen tarina, mutta jo kolmisenkymmentä vuotta aikaisemmin kuin Shakespeare saapui Lontooseen, oli sitä näytelty englanninkielisenä näytelmänä. Tarina oli ilmestynyt Englannissa myöskin runomittaisena ja tätä „The tragical History of Romeus and Juliet”ia käytti 26-vuotias näyttelijäkirjailija hyväkseen muovaillessaan oman näytelmänsä, josta sitten koki eräs maailmankirjallisuuden voimakkain ja ihanin rakkauden herättämän intohimon ylistys. Uskollisena alkutarinalle säilytti Shakespeare italialaisen sukutarinan puutteet samoin kuin päähenkilöittensä ijt, Alppien eteläpuolella on nelitoistavuotias tyttönen tarpeeksi kypsä suureen ja totiseen eroottiseenkin tunteeseen, mikä pohjoisempana tapahtuu vasta muutamia vuosia myöhemmin. Mutta Romeo ja Julia eivät silti ole italialaisia

Romeo bei Weissbier und Eisbein.

ROMEON JA JULIAN YÖLLINEN KOHTAUS
(Kaarlo Kytä ja Vappu Elo)

sen paremmin kuin englantilaisia-sijaan esiintyä vaaleatukkaisina Ohjauksessa oli sitä yksityiskohtien välikäyttä ja eloisuutta, mitä aina olemme tottuneet teatterin esityksissä näkemään. Tällä kertaa tuntui kuitenkin siltä kuin harjoitukset olisi suoritettu liian hätäisesti. Puuttui lujaa yllätyksenä, lausunta saattoi olla toisinaan epäselvää ja avustajaneitoiset liikkuivat kömpelästi pitkissä lauhameissaan.

JULIAN YÖLLINEN KOHTAUS

(Kytö ja Vappu Elo)
englantilaisiin esittäjä vaaleatukkaisina
nsa on mah. Ohjauksessa oli sitä yksityiskohtie
ssa kaksi vä- illekkautta ja eloisuutta, mitä ain
aistojensa va- olemme tottuneet teatterin esityksissä
outuu yhteen, näkemään. Tällä kertaa tuntui kuitenkin
nkin kansan- kin siltä kuin harjoitukset olisi suor
autina, johon- tta liian hätäisesti. Puuttui lujaa y
ä oli kai joh- tenäisyyttä, lausunta saattoi olla toi-
painostaa an- sinaan epäselvää ja avustajaneitose
Julian perin- liikkui kōmpelōsti pitkissä laahus-
telämaalais- hameissaan.

herkimmät vivahteet puuttuivat. Ka-
tukohtaus nuorten montaguelaisten
kanssa oli hauska ja yleisöön menevä
kun sensijaan esimerkiksi suru Tybal-
tin kuolemasta sai paljon ylimalkai-
nman tulkinnan. — Väinö Luutonen
loi miellyttävästä ja viisaasta murkki
Lorenzosta koruttoman kuvan. Hänessä
oli osan tarkoittamaa kirjaisän vii-
sautta ja samalla hyväntahtoista jesui-
tismia, hurskasta filosofia, joka on
kaikkien uskontunnustusten ulkopuo-
lella.

Matti Lehtelän riitapukari Tybalt ja
Kusti Salan hölmömäinen palvelija
Pietari olivat kumpikin omituisella ta-
valla mielinpainuvia näyttämöluomia,
edellisessä ehkä kuitenkin liikaa nyky-
ajan hermoihmistä, patologista tyypp-
iä; jälkimmäinen muistutti taas kom-
edolaine liikkeineen ja tuijottavine sil-
lineen flaamilaisen talonpoikaismaa-
arin Brouwerin karkeita ihmisiä. Jallu
Vuolle, Oili Jaatinen ja Aarne Jaati-
nen lausuiivat vuorosanansa kouliintu-
teiden näyttelijöiden tottumuksella.
Alpo Vikmanin löpöttelijätyyppi tär-
celtyi puheen liiallisen epäselvyyden
tuoksi. Muut suoritukset jäivät epä-
nääräisemmiksi.

Jussi Karin näyttämöasetuksista voi-
tutti varsinkin katukuva kolkkoine syp-
essipiineen ilottomalta ja ahdistaa-
lalta.

Näyttelijät saivat runsaasti kukkia.
S-K. K.

pera, joka jo puolen vuosisat-
ten teki voittokulkuaan pitki-
rooppaa, saati eilen Ylioppila-
teatterissa sellaisen tulkinnan-
sen viehätysvoimaa ainakaan
kymmenien tomut himmei.
Tuo poljennollisesti niin hykä-
musiikki, jossa lisäksi on kaun-
lodiallinenkin suonensa, ei ole
kaan mitään kaavamaisista jo-
tuotantoa, ja librettossakin tu-
me selvästi monta renessans-
elämälle kasvavaa sykähtelyä.
han siinä ilmauksensa tuon aik-
den huoleton ja rehevä eläm-
sen ritarillinen naisen palvonta-
sen taikauskokin, kaikki sel-
raikkaan huumorin valaistukse-
johon elävöittävä väritystä so-
määrin on läikähtänyt Decan-
nen värikylläisistä kuvista.

Kansan Näyttämö on ilme-
ryhtynyt tehtävänsä suurella a-
muksella ja tehnyt parhaansa
dakseen Suppēn koomillisen or-
ran parrasvaloon niin edullisess
konaisessakin asussa kuin oi-
teet sallivat. Ohjaus on S
Hildénin työtä ja ansaitsee
den tunnustuksen. Mutta hyvä-
tä oli myöskin tehnyt kapellim
Väinö Rantanen, joka v
esityksen musikaalisesta puo-
Vaikeat ensemble-numerot lui-
vauhdikkaasti ja sovitus my-
lystä huolehtivalle pienoisork-
rille on taitavaa työtä. Mutta
telijätkin ansaitsevat vilpitt
kiitoksen. Fiamentan osa,
oli uskottu rva Aili Hildén

vaelmat eivät suinkaan olleet oman-
sa rauhoittamaan, mutta kolman-
nessa, Julian ja imettäjän kohtauk-
sessa, kuului Julialta muutamia sel-
laisia äänenpainoja, jotka antoivat
ainakin turvallisuuden tunnetta,
ellei ehkä vielä uskaltanut toivoa,
niiden merkitsevän esityksen nousua,
mitä ne kyllä saattoivat sitäkin mer-
kitä. Nousu alkoi joka tapauksessa
tästä. Vappu Elon Juliata voinee
yhtä hyvällä syyllä sanoa Kosti Elon
Juliaksi, sillä kukapa häneltä vielä
vaatisi tällaisessa rollissa omakoh-
taista työtä. Ohjaaajan vaikutuksen
huomasi ylen selvänä moniaissa koh-
dissa, joissa hänen väliintulonsa oli
ratkaissut nuorelle näyttelijälle san-
gen vaikeasti selvitettäviä esityksel-
lisiä pulmia. Olivatko ne joka koh-
dassa edottomasti onnellisin ratkai-
su, sitä on vaikea sanoa, mutta uskoa
voi että ne olivat ainakin koetetut
parhaiten sovelluttaa esittäjän voi-
mien mukaisiksi. Niinpä tehtiin Lo-
renzon unijuoman nauttimiskohtaus
samoinkuin eräs toinen psykologi-
sesti sen kanssa analoginen kohtaus
melko vieraasti vaikuttavalla teat-
raalispateteettisella tavalla, jota en ai-
nakaan omasta puolestani osaa pitää
suositeltavimpana. Niinikään jäi
alussa oleva tanssikohtaus Julian
kannalta yksinomaan irralliseksi,
vieläpä melko puisevaksi tanssikoht-
tauksiksi sinänsä, vaikka se olisi
tarjonnut mitä kiitollisimman tilai-
suuden Romeon ja Julian ensimmäi-
sen kahdenkohtauksen ja heidän
lempensä heräämisen valmistami-
seen. Mitä Juliaan itseensä tulee, on-
nistui Vappu Elo yli odotusten teh-
tävänsä äänellisessä puolessa, jonka
hän alottelijana olisi voinut täydell-
lisestikin pilata. Vaikkakaan hänen
äänensä ei soinut »kuin vienoin
soitto kuuntelijan korvaan» pelas-
tui kokonaisvaikutus jonkinlaisen
pidättyvän kohtuullisuuden turvin,
kohtuullisuuden, joka monesti vai-
kutti milteipä miellyttävältä. Enem-
män kuin puheessa näkyi hän-
nen vajavaisuutensa plastiikassa.
Mutta katsoja unohtaa kovin
paljon puutteellisuuksia havaites-
saan harrasta työtä joka vie lu-
tettavasti ainakin kulloinkin saavu-
tettavissa olevaan minimipäämä-
rään. Ja Kosti Elo oli ohjannut Vap-
pu Elon hyvin paljon hänen otaksut-
tavissa olevan nykyisen miniminsä
yläpuolelle. Kukat ja suosiosoituk-
set olivat ansaitut.

Kaarlo Kytö on sellainen
luontainen näyttämölahjakkuus joku
kalaisia harvoin Tampereen Teatt
reilla on. Jo hänen ensimmäistä
esiintymistään tänä syksynä, mikä
tosin tapahtui ainoastaan operetis-
sa, seurasi katsoja ihastuneena. Rö-
meona hänellä oli tehtävä jossa to-
siaankin tuli vakuutetuksi hänen
poikkeuksellisen suurista mahdolli-
suuksistaan. Hänen puheessaan on
korosteita ja varsinkin pidätyksiä
joita ei millään ohjauksella voida
matkaansaattaa. Ei edes tarpeetto-
man hätäilevä kuiskaakaan saanut
hänen tasapainoan häjityksi.
Äänellinen puoli on harvinaisessa
määrässä oikeilla tolilla — liikaa
nasaalisoinnin valtaan antautumista
on hänen kuitenkin tärkeästi varot-
tava. Parhaimpaan hänen osuudes-
taan kuuluvaksi tekisi mieli sanoa
sitä muutosta koko hänen olemuk-
sessaan, jolla hän ilmensi Julian he-
rättämän rakkauden vaikutusta.
Parvekekohtauksessa oli hän niin-
ikään dekoratiion pakoituksesta joh-
tuneista onnettomista asemista huo-
limatta kohdin aivan liikuttava.
Kytö on varmasti Työväen Teatterin
nykyisistä näyttelijöistä se joka
parhaiten saavuttaa kosketuksen
partaan yli yleisöön, ei vähiten
vaatimattoman miehekkäällä ole-
muksellaan.

Muut esiintyjät käytköön läpi
ohjelman järjestyksessä. Toivo
Lahdelle merkitä Escalus, Vero-

saasti. — Aarne Jaatisen mer-
voliovastasi ainakin nimensä mer-
kitystä, vaikka repliikit menivätkin
pienemmissä osissa yleisesti havait-
tavissa olevaan runonlukutyylin. —
Matti Lehtelä tapasi Tybaltissa
melkoisesti oikeata äksyyttä, mutta
kun hän ei hallitse sanaa suusan-
sa, laimensi vaikutus siitä syystä.
— Väinö Luutosen Lorenzossa
oli paljon sydämellistä hartautta. —
Kusti Salan Pietari oli hyvä,
vaikka vaikutti vieraalta tässä esi-
tyksessä. — Apteekkarina oli Yrjö
Roine lähempänä surkuteltavaa
neanderthalilaista kuin luhua myr-
kynekoittajaa, minne päin ohjaaajan
olisi pitänyt häntä enemmän kuljet-
taa. — Oili Jaatinen oli varsin-
kin alumpana sangen onnistunut
kreivitär Capulet, ja Lyyli
Eriksson vihdoinkin tapasi seitse-
männessä kuvaelmassa parhaat ot-
teensa, vaikkakaan hän ei jaksanut
koota imettäjäänsä eläväksi henki-
löksi vaan hajotti sen tyyppiomi-
naisuuksien lajittelmaksiksi, tosin var-
sin runsaaksi.

Iltoiten on todettava että Kosti Elo
oli onnistunut johtamaan henkilökun-
tansa niin monipuoliseen ja värikkää-
seen kokonaisuuteen kuin mitä eili-
nen oli. Kun ohjaajalla on tushin ni-
meksikään käytettävänä itsensä
luovaan työhön pystyviä näyttelijö-
jä ja hänen täytyy kasvattaa koko
miltei alkuaineista, on tällainen saa-
tus mitä kunnioitettavin.

Dekoratiot olivat Jussi Karin
käsiä. Ne olivat tällä kertaa taval-
lista epäonnistuneimmat. Parveke-
kohtauksen dekoratiosta on jo mainit-
tu. Lorenzon kammiokohtausta täytyi
koko ajan kuvitella toisenlaiseen ymp-
päristöön ja Julian makuuhuoneen vä-
rit olivat sinänsä harhaisku ja pyrki-
vät ne vielä peittämään näyttelemistä-
kin. Toisenlaisilla valaistuksilla olisi
voinut asiata ehkä auttaa. Hautakam-
mion tuomista ramppiin en myöskään
saata pitää yhtä edullisena kuin sen si-
joittamista taka-alalle, jolloin m.m.
Tybaltin ja Romeon asemat ovat pal-
jon helpommin ja vaikuttavammin jär-
jestettävissä.

O. T.

Syysmanööverit.

Työväen Teatterin uusintaesityksessä eilen oli koonnut täyden katsomon. Tämä tuttu operetti esitettiin muokattuun tempaavalla ponnella ja reipaudella, josta ei myöskään puuttunut hyvää annosta huumoria, operettiin kuuluvaa hempeyttä, eikä myöskään pirteyttä joukko- ja tanssikohdauksista, joista ilakoiva ratsukohtaus oli yleisön vaatimuksesta toistettava. Teatterin huomattavin kyky on epäilemättä Kaarlo Kytö, joka operetissä ei eksy mauttomuksiin, vaan suorittaa osansa harkitulla antaumuksella, mikä ilmeni voimakkaana dramaattisena nousuna toisessa näytöksessä rakastavan Lorenthyn kiihkeässä sielunpurkauksessa. Vappu Elo veikeänä Treszkana oli mainittava. Välitöntä ja huvittavaa asiallisuutta esitti Jallu Vuolle lippujunkkarina samoinkuin Matti Lehtelä rakastuneena vapaaehtoisena ja Alpo Vikman kenraalina. Arne Jaatinen tilanhoitajana ja Kusti Sala vanhana palvelijana sekä Hugo Makkonen ratsumestarina muodostivat niinkään sattuvat tyyppinsä pienemmissä osissaan. Martta Hannula paroonittarena laulullisesti vaativammassa tehtävässään ylitti muut esiintyjät, ollen hän ansiokas vastaanyttelijä Kaarlo Kydölle. Jos rva Hannula laulullisessa puolestaan kehittäisi oppimastaan kouluutetun laulun tekniikasta, muutoin niin kauniin äänensä luonnolliseen äänenantoon, muodostuisi hänen äänensä, varsinkin avonainen alarekisteri kaiullisemmaksi ja täyteläisemmäksi. Hänen vastaanyttelijänsä, hra Kytö, laulaa juuri tuolla nykyisin paljon puhutulla luonnonresonanssilla, saaden hän siihen miellyttävän ja pehmeän värin.

„Syysmanööverit“

suoritettiin vaihteen vuoksi keväällä eilen Työväen Teatterissa. Uusinta piteli pinnalla joukon teatterin uutta kaartiä. Martta Hannula esiintyi vaaleana naisena, lauloi heleästi, rakasti mutkattomasti ja päästi muutamia kohtauksia pahasti käsistään, mutta saati taas toisiin likipitään naisellista pirteyttä. Vappu Elo tarjoili vaarattoman annoksen „Viisaan avioavaimon“ Marie-Luise-komiikkaa plus himmeän annoksen kenraalintyön reippautta ja lisäksi hieman välitöntä iloa edistäen seoksellaan manöövereitä onnelliseen loppuun. Kaarlo Kytö oli kauniin tummasti romanttinen operettisankari, Jallu Vuolle herttaisen kärkevä rauhanmies reserviharjoituksissa ja Alpo Vikman täytti kenraalinsa, joskaan ei kovin uudella tavalla. Matti Lehtelä olisi saanut vähän rohkeammin piirrehtiä yksivuotisensa ja teatterin muu joukko olla vähemmän keväisen nuutunutta. Manööverien loistokohta oli ehdottomasti sirkustanssi neljine hevosineen, joka taputettiin esiin ja jotka ansaitsivat täydellisesti yleisön riemastuneen suosion. Kukkiä ojennettiin partaan yli runsaasti.

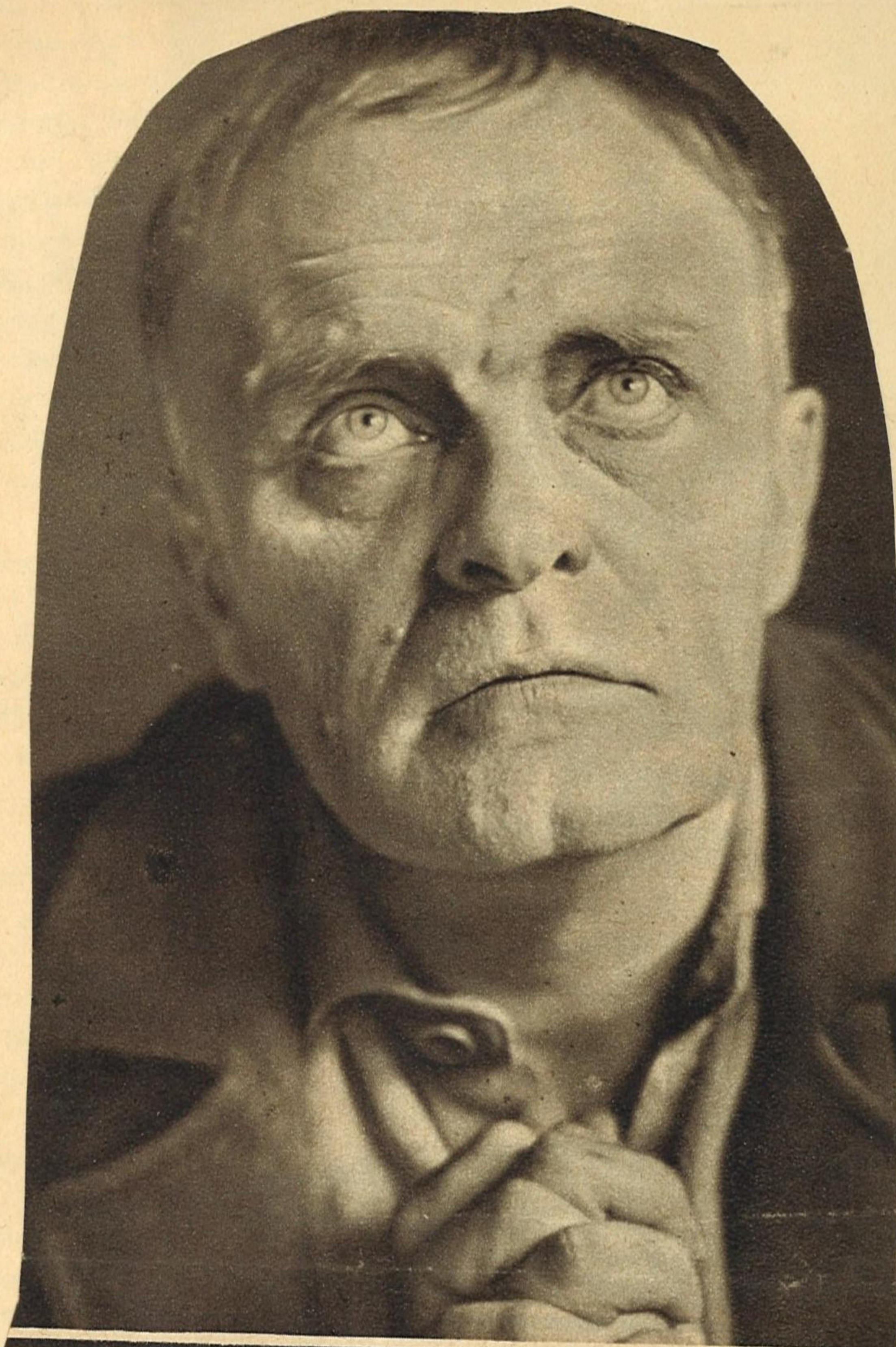
J—o P.

Esityksen yleissävy tuntui melkoisen uniselta ja pitkävetoiselta, kevät-ilmatko lienevät vaikuttaneet? Pääosia hoitelivat Martta Hannula ja Kaarlo Kytö, laulaen kumpikin kauniisti. Rva Hannulassa oli miellyttävää ilmeikkyyttä ja Kaarlo Kydössä oikea pyrkimys unkarilaisen upseerin polttavaan temperamenttiin. Kummankin henkilöluoman on operetin tekijä kaavailut sangen ylimalkaiseen, liikatunteelliseen operettityyliin niin että esiintyjiltä vaaditaan paljon eläytymistä, etteivät esim. kuutamokohtaukset kävisi väsyttäväksi, rva Hannula ja hra Kytö tekivät tässä suhteessa parhaansa. Tavanmukaisena koomillisena parina olivat Vappu Elo ja Matti Lehtelä, joista kumpikaan ei jaksanut tehdä osastaan niin humoristista kuin olisi odottanut, neiti Elon Treszkassa oli kuitenkin raikasta tyttömäisyyttä ja eräitä onnistuneita yksityiskohtia, herra Lehtelän esityksessä oli vauhtia vain ensi näytöksen sisälle tulos- sa. Jallu Vuolle teki sotilasvaatteissa liikkuvasta kirjanpitäjästä pehmeän, höperön, hyvin huvittavan tyyppin. Kusti Salan Lajos oli sydämellinen, herttainen vanhus ja Alpo Vikman koetti kaijutella perhanoitaan mahdollisimman pontevasti. Muutkin esiintyjät suorittivat osansa vaatimusten mukaisesti, erikoisesti ansaitsevat maininnan Hugo Makkosen ratsumestari-kavaljeeri ja Arne Jaatinen tilanhoitaja, jossa ilmeni tälle näyttelijälle ominaista luontevuutta ja siroutta. Väinö Luutonen lauloi miellyttävästi sotilaslaulunsa.

Tavanmukaiset tanssit oli Arno Hjort järjestänyt, toisen näytöksen ratsastustanssissa oli reipasta vauhtia. Tanssijoista ansaitsee kuten tavallista kaksi erikoisen maininnan, rva Saxberg ja hra Kanto, jotka näyttävät tekevän vakavaa ja harasta työtä.

Näyttelijät saivat kukkia ja yleisö, jota oli kohtalaisen runsaasti, osoitti innokkaasti suosiotaan.

S-K. K.

Hans Peppler, der vor einigen Tagen gestorbene Darsteller der Berliner Volksbühne, war ein Mann der innerlichen, feinen Wirkungen. Das brachte ihm den wachsenden Erfolg.

Max Pallenberg, irgendwo der Gegensatz zu Wegener: fähig, immer von der Weltangst der Kreatur erfüllt, daher hinter aller Clownerie seine Kraft des Mitleids sich offenbart.

Vappu Elo! Kokonaisuutemme Sinun tommun
kätkenään maan pöyryä tahdomme
Kiittäisi Sinua kaikesta siitä kannuksesta
joka olet lahjoittanut meille tovereille.

Kiitos siitä annosta ja rahkautesta jolla
olet toiminnut. Kiitos siitä hengestä, joka
on työstäsi elähtänyt ja siitä puhtaasta
toimittimesta, joka sitä on kannattanut.

Toivotaan aina ~~toimittajaksi~~ ihmisen
& mieltä ja siinä on Sinunkin muisto,
päilyä